

TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU APRĪTE 2012.gada 9 mēnešos

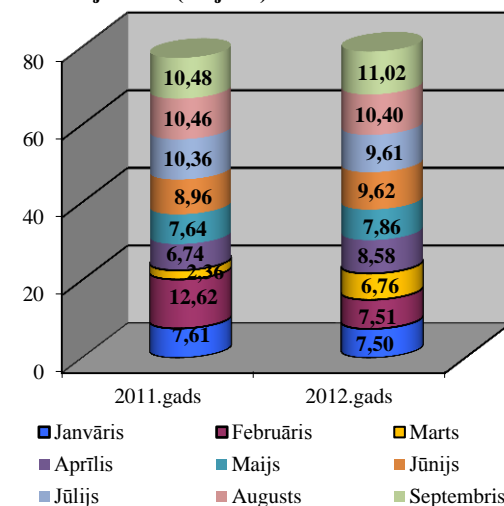
1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem

1.attēls

2012.gada deviņos mēnešos par tabakas izstrādājumiem iekasēti Ls 78,9 milj., kas ir par Ls 1,6 milj. jeb 2% vairāk pērnā gada attiecīgajā periodā (skat. 1. un 2.pielikumu).

Akcīzes nodokļa ieņēmumu pieaugums 2012.gada deviņos mēnešos skaidrojams ar nodokļa likmju palielinājumiem 2011.gadā (skat. 3.pielikumu), jo patēriņam nodoto legālo cigarešu daudzums (akcīzes ieņēmumi par cigaretēm sastāda 96% no kopējiem ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem) salīdzinot ar pērnā gada samazinājies par 7% kas saistīts ar cigarešu izplatītāju vēlmi iztirgot iepriekš izveidotos cigarešu uzkrājumus vairumtirdzniecības vietās.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi par tabakas izstrādājumiem (milj. Ls)

2. Tabakas izstrādājumu aprītē iesaistīto komersantu loks

2012.gada septembra beigās Latvijā:

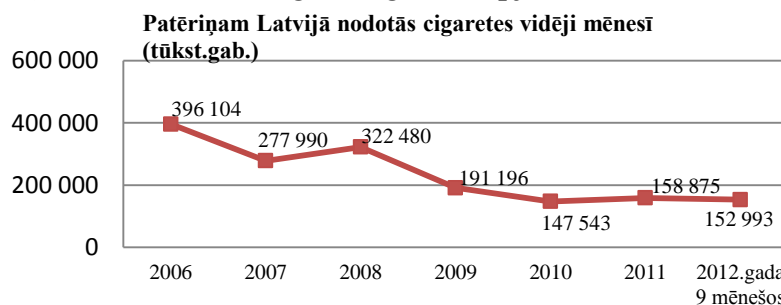
- 31 komersantiem bija spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavu turētāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem, no kuriem 2 ir tiesības ražot, apstrādāt un pārstrādāt tabakas izstrādājumus, bet vēl 2 komersantiem ir tiesības veikt fasēšanas darbības;
- 10 komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) reģistrēta nosūtītāja darbībai ar tabakas izstrādājumiem;
- 36 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai;
- 3228 spēkā esošas licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai.

3. Patēriņam Latvijā nodotie tabakas izstrādājumi

Patēriņam Latvijā nodoto tabakas izstrādājumu apjomu izmaiņas tiešā veidā ietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā. Tā kā ieņēmumi par cigaretēm sastāda 96% no kopējiem akcīzes nodokļa ieņēmumiem par tabakas izstrādājumiem, vislielākā ietekme uz budžeta ieņēmumiem ir no legālo cigarešu apjomu izmaiņām.

2.attēls

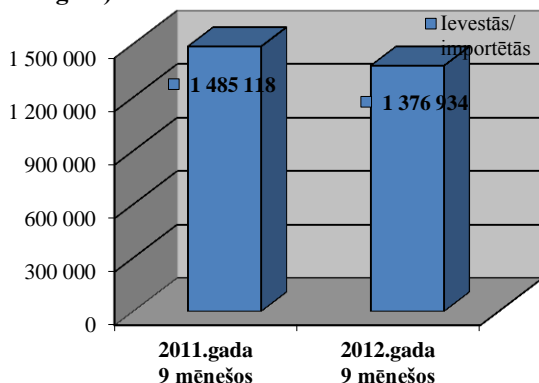
Kopš 2009.gada sākuma strauji kritās legālo cigarešu apjomi, ņemot vērā kopējo ekonomisko rādītāju lejupslīdi, akcīzes nodokļu politikas izraisīto cenu kāpumu un nelegālā

tirgus paplašināšanos, taču 2010.gada laikā legālā cigarešu tirgus apjomi bija nostabilizējušies, 2011.gada rādītāji liecina par tirgus atveseļošanos. Šī gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā vidēji mēnesī nodoti turpat 153 milj. cigarešu, kas pārsniedz 2010.gada vidējo mēneša rādītāju, pietuvojoties 2011.gada vidējam mēneša rādītājam.

3.attēls

Patēriņam Latvijā nodotās cigaretes
(tūkst.gab.)

Šī gada deviņos mēnešos tabakas izstrādājumus patēriņam Latvijā nodeva 14 komersanti, pie tam tikai ievestos/importētos izstrādājumus.

2012.gada deviņos mēnešos patēriņam Latvijā nodoti 1377 milj. cigarešu, kas ir par 108 milj. cigarešu jeb par **7% mazāk** kā 2011.gada attiecīgā periodā (skatīt 4.pielikuma 2.tabulu).

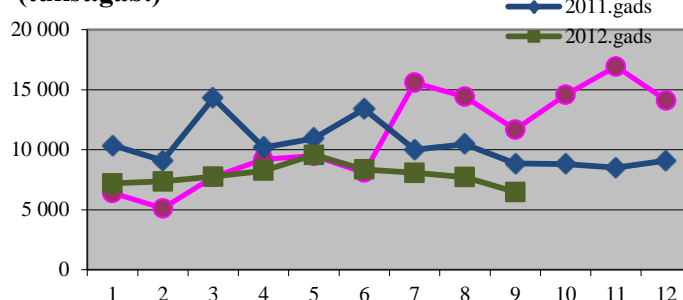
Cigāriem un cigarillām šobrīd ir divas reizes zemāka akcīzes nodokļa likme kā cigaretēm. Tieši būtiskā

akcīzes nodokļa likmes diference starp cigaretēm un cigarillām bija faktors, kas pēdējo pāris gadu laikā būtiski palielināja cigāru un cigarillu apjomus Latvijas tirgū (2010.gadā patēriņam nodots 22 reizes vairāk cigāru un cigarillu kā 2009.gadā).

4.attēls

Savukārt, sākot ar 2011.gada jūliju, visticamāk, saistībā ar akcīzes nodokļa likmes palielināšanu, situācija mainījās – cigāru un cigarillu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem samazinās, nostabilizējoties 2010.gada vidējā rādītāja līmenī.

Patēriņam Latvijā nodotie cigāri un cigarillas
(tūkst.gab.)

Cigāri un cigarillas patēriņam Latvijā šī gada deviņos mēnešos nodoti 71 milj. apjomā, kas **par 28% mazāk** kā 2011.gada deviņos mēnešos.

Smēķējamās tabakas apjoms **2012.gada deviņos mēnešos** salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu **palielinājies par 11%** – kopumā patēriņam Latvijā šī gada deviņos mēnešos nodoti 32 689 kg smēķējamās tabakas (skatīt 4.pielikumu)

4. Tabakas izstrādājumu ražošana

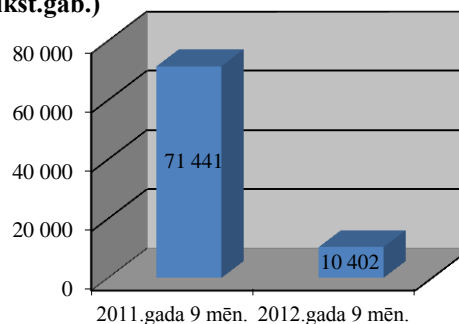
Latvijā šobrīd ir divi akcīzes preču noliktavu turētāji, kuriem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu ražošanu, vēl diviem komersantiem ir tiesības veikt tabakas izstrādājumu fasēšanu. Jāatzīmē, ka 2011.gada nogalē, vienam no tabakas izstrādājumu ražotājiem, saistībā ar būtiskiem akcīzes preču aprītes pārkāpumiem tika anulētas licences, savukārt šī gada janvārī viens komersants saņēmis licenci tabakas izstrādājumu ražošanai, kurš gan vēl nav uzsācis preču ražošanu.

5.attēls

Līdz šim Latvijā tiek ražotas tikai cigaretes, taču viss apjoms, kas kopš 2009.gada nogales tiek ražots Latvijā, saskaņā ar komersantu deklarēto, tiek izvests no Latvijas.

2012.gada deviņos mēnešos Latvijā **saražoti** 10,4 milj. cigarešu, un salīdzinot ar pērnā gada deviņu mēnešu rādītāju, šī gada cigarešu ražošanas rādītājs par **85% mazāks**.

Saražotais cigarešu apjoms (tūkst.gab.)

5. Tabakas izstrādājumu aprīte atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā

Tabakas izstrādājumu aprīte atliktajā akcīzes nodokļa maksāšanas režīmā tiešā veidā neietekmē akcīzes nodokļa ieņēmumus valsts budžetā, tomēr ir būtisks akcīzes preču aprītes posms, kas prasa īpašus uzraudzības pasākumus akcīzes nodokļa nodrošinājuma kontroles veidā.

2012.gada deviņos mēnešos akcīzes preču noliktavās Latvijā ievesti **2768 milj.** cigarešu, **126 milj.** cigāru un cigarillu, kā arī **28 154 kg** smēķējamās tabakas.

Salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu ievesto cigarešu apjoms samazinājies par 85 milj. cigarešu jeb 3% un ievesto cigāru un cigarillu apjoms samazinājies par 14 milj. jeb 10%. Savukārt smēķējamās tabakas apjoms, salīdzinot ar pērnā gada deviņu mēnešu rādītāju, pieaudzis par 11% (skatīt 4.pielikuma 1.tabulu).

No akcīzes preču noliktavām šī gada deviņos mēnešos uz citām valstīm tika izvesti 1346 milj. cigarešu, 49 milj. cigāru un cigarillu un 10 kg smēķējamās tabakas. Savukārt kuģu un lidmašīnu apgādei, kā arī tirdzniecībai beznodokļu veikalos 2012.gada deviņos mēnešos nodoti 24 milj. ievesto/importēto cigarešu, 39 tūkst. cigāru un cigarillu, kā arī 47 kg smēķējamās tabakas.

6. Cigarešu realizācija mazumtirdzniecībā

Kā tirgus attīstības tendences būtisks raksturojošais rādītājs ir tabakas izstrādājumu patēriņš valstī. Pēc tabakas izstrādājumu aprītes iesaistīto komersantu sniegtajiem datiem iespējams aprēķināt kopējo daudzumu, kas novirzīts realizācijai mazumtirdzniecības tīklā.

6.attēls

2012.gada deviņos mēnešos mazumtirdzniecībai novirzīti 1377 milj. cigarešu, kas ir par 88 milj. cigarešu jeb **par 6% mazāk** kā 2011.gada attiecīgajā periodā.

Latvijas patēriņā vidū vispopulārākās ir "Winston", „More” un "Chesterfield” markas cigaretes. Populārāko cigarešu nosaukumus un lielākos tabakas izstrādājumu importētājus skatīt 5.pielikumā.

Mazumtirdzniecībai novirzītais cigarešu apjoms (tūkst. gab.)

